

آمار و ارقام در تئاتر

علی منتظری

پروشکاه علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی

بسم الله الرحمن الرحيم

قبل از شروع، این نکته را روشن کنیم که فصلنامه شماره چهارم و پنجم که چندی پیش از چاپ خارج شد مربوط است به زمستان ۶۷ و بهار ۶۸. و باز این نکته را روشن کنیم که این یادداشت اگرچه در بهار ۶۹ قلمی می‌شود اما به زمان و سیر تسلسل فصلنامه وفادار است و لذا در این مختصر، آمار و ارقام و بررسی ما به تئاتر در سال ۶۷ برمی‌گردد و مقایسه‌ای داریم با وضعیت آن در سال ۶۶.

در این بحث، روشن‌شدن يك موضوع دیگر را هم با اهمیت تلقی می‌کنیم و آن، نقش مهم آمار و ارقام در تماشای احوالات تئاتر کشور است. به عبارت دیگر، ما در پی آن هستیم که همه دست‌اندرکاران، مسئولان و هنرمندان تئاتر کشور را ترغیب کنیم که:

ثبت و ضبط آمار و ارقام و نام و نشان نمایشهایی که در اقصی نقاط کشور به صحنه می‌رود، جهت بررسی و پژوهش و ملاحظه نقش تئاتر در توسعه فرهنگ و هنر، يك امر الزامی و ضروری است.

امروزه یکی از مشکلات تئاتر کشور این است که هیچ‌گاه نمی‌توان يك آمار دقیق از تعداد نمایش‌ها، تعداد تماشاگران، تعداد اجراها و فروش گیشه‌ها و... ارائه داد. و این مشکل باقی خواهد ماند تا همه نهادها و دستگاههای ذیربط از جمله کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، آموزش و پرورش، مراکز آموزش عالی، سازمان تبلیغات اسلامی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، کانونها و گروههای آزاد و دهها مرکز و سازمانی که به تئاتر می‌پردازند، براساس يك فرم اطلاعاتی مشخص به وسیله يك مرکز

هماهنگ‌کننده که علی‌القاعده می‌بایست مرکز هنرهای نمایشی باشد، به جمع‌آوری و دسته‌بندی آمار و ارقام پردازند و جلوه‌های روشنی از پیشرفت و گسترش تئاتر کشور را به نمایش بگذارند.

به هر حال با این اشاره کوتاه بد نیست همانگونه که ذکر شد به آماری که در کارنامه مرکز هنرهای نمایشی و ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی در سال ۶۷ ثبت شده است نگاه کنیم و نسبت آنرا به سال ۶۶ بسنجیم. در سال ۶۷ در تهران با احتساب آمار جشنواره‌های تئاتر و با در نظر گرفتن اینکه این آمار و ارقام فقط مربوط به مرکز هنرهای نمایشی و سالنهای وابسته به آن است، کارنامه زیر تقریباً دقیق‌ترین جمع‌بندی است:

تعداد نمایش	تعداد اجرا	نمایش ایرانی	نمایش خارجی	تعداد تماشاگر
۱۱۹	۱۱۷۳	۹۴	۲۵	۲۹۰۷۱۲

همین جدول در سال ۶۶ چنین ثبت شده است:

تعداد نمایش	تعداد اجرا	نمایش ایرانی	نمایش خارجی	تعداد تماشاگر
۷۷	۷۲۰	۶۶	۱۱	۲۰۰۹۴۰

اکنون با ملاحظه دو جدول فوق‌الذکر نتایج زیر به دست می‌آید:

- افزایش تعداد نمایش‌ها نسبت به سال ۶۶: $۵۴/۵\%$
 - افزایش تعداد اجراها نسبت به سال ۶۶: $۶۲/۹\%$
 - نسبت نمایش ایرانی به خارجی در سال ۶۶: ۶
 - نسبت نمایش ایرانی به خارجی در سال ۶۷: $۳/۷۶\%$
 - افزایش نسبت نمایش ایرانی به خارجی نسبت به سال ۶۶: $۶۲/۶\%$
- (توضیح اینکه این افزایش، مثبت ارزیابی نمی‌شود. در واقع در این قسمت کاهش نسبت نمایش ایرانی به خارجی در سال ۶۷ ملاحظه می‌گردد که از نظر ارزشی، بار منفی بر آن مترتب است).
- افزایش تعداد تماشاگر نسبت به سال ۶۶: $۴۴/۷\%$

توجیه و تفسیر داده‌های فوق را به عهده شما وامی‌گذاریم و به آمار و ارقام فعالیتهای ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استانهای کشور در سال ۶۷ می‌پردازیم:

تعداد نمایش	تعداد اجرا	تعداد تماشاگر
۴۲۰	۲۳۷۷	۴۵۱۱۲۸

و این جدول برای سال ۶۶ چنین است:

تعداد نمایش	تعداد اجرا	تعداد تماشاگر
۲۴۱	۱۷۳۶	۴۳۶۹۶۸

نتایج حاصله از بررسی دو جدول فوق گویای حقایق زیر است:

— افزایش تعداد نمایش نسبت به سال ۶۶: $۷۴/۲\%$

— افزایش تعداد اجرا نسبت به سال ۶۶: $۳۶/۹\%$

— افزایش تعداد تماشاگر نسبت به سال ۶۶: $۲/۲\%$

باز هم بررسی نسبتهای فوق را به شما واگذار می‌کنیم اما در مجموع علاوه بر آنکه به قطع و یقین اعلام می‌کنیم که آمار و ارقام ارائه شده ناقص است، این حقیقت را مجدداً مورد تأکید قرار می‌دهیم که این آمار، فقط به کارهای ارائه شده و مورد حمایت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مربوط است. باشد که این نگاه گذرا، فکر ایجاد يك مرکز اطلاعاتی را تقویت کند.

در پایان این نوشتار تمایل داریم از تلاش‌های همه پدیدآورندگان پژوهشهای این دفتر به‌ویژه سرکار خانم تقیان که این فصلنامه پربار مرهون زحمات ایشان است تشکر کنیم.

با آرزوی توفیق الهی
سرپرست مرکز هنرهای نمایشی
علی منتظری

پروشکاه علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی